

Optimisme heerst bij Braziliaanse stierenlocatie

De nieuwe locatie CRV Central Bela Vista. Vooraan de kantoorgebouwen, achteraan de stierenveldjes

Politiek en economisch gezien gaat het de laatste jaren moeizaam in Brazilië. Daar heeft de landbouwsector last van en daarmee ook de Braziliaanse dochterbedrijven van CRV. Toch investeerde CRV fors in een nieuwe spermaproductielocatie. ‘Dit land heeft nog zoveel mogelijkheden’, aldus CRV-manager Paul Vriesekoop.

TEKST JAAP VAN DER KNAAP

Engelengeduld. Dat is duidelijk een van de nuttige eigenschappen die je moet bezitten als stierenverzorger bij CRV Bela Vista in het Braziliaanse plaatsje Pardinho. Al zeker tien minuten staan drie verzorgers geduldig te wachten op een dekactie van een nelorestier. Het is eind van de morgen, maar het is al knap warm. Ook de hoge luchtvochtigheid motiveert niet tot activiteit. Er is wat schaduw van de bomen weliswaar, maar de warmte is drukkend.

Ineens is er actie. De stier legt zijn kop op de rug van zijn stalgenoot, springt op en de verzorgers snellen toe. Handig vangen ze het zaad op in een kunstschede. Letterlijk in een wip is het klaar. Een van de mannen brengt het kostbaar goedje naar een lab waar het eerste onderzoek op kwaliteit plaatsvindt. ‘Afgelopen jaar produceerden we hier op het oude Bela Vista 1,4 miljoen doses sperma. Op de locatie CRV Lagoa werden nog eens

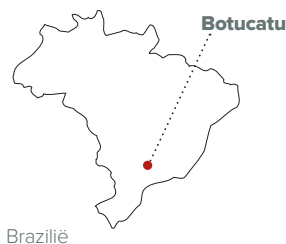
1,2 miljoen doses geproduceerd. Met de opening van het nieuwe spermaproductiestation Central Bela Vista moet dat in totaal naar 4 miljoen doses gaan. Daar zijn we nu op ingericht.’

Met een soort zucht van opluchting in zijn stem vertelt Paul Vriesekoop, voor CRV werkzaam als directeur businessunit Zuid-Amerika, dat het einde nadert van de locatie ‘het oude Bela Vista’. ‘De stieren lopen hier allemaal buiten in aparte weiltes. In het regenseizoen worden de wegen en de weiden erg blubberig. De stieren hebben een klein afdakje, maar ze staan met de klauwen in de modder en dat zorgt voor klauw Blessures. Dat gemodder is dankzij de nieuwe locatie voorgoed verleden tijd.’

Individuele huisvesting voor 432 stieren

Vriesekoop is sinds 2014 werkzaam in Brazilië voor CRV. Een van zijn belangrijkste opdrachten is de realisatie van de nieuwe

BEDRIJFSPROFIEL

bedrijf	CRV Central Bela Vista
plaats	Botucatu
oppervlakte	130 hectare
capaciteit	432 stieren
doelstelling	4 miljoen rietjes per jaar
belangrijkste rassen	nelore, gir, guzera en angus
namen bedrijfsleiders	Paul Vriesekoop (foto rechts) en Gerson Sanches (foto links)

productie- en huisvestingslocatie voor stieren, dat inmiddels Central Bela Vista is gaan heten. CRV kocht het spermaproductiestation Bela Vista in 2011, maar kon de locatie nog maar voor een bepaalde tijd huren. Daarom werd in 2012 op 25 kilometer afstand 130 hectare landbouwgrond gekocht. 'Een veterinair veilige omgeving', verduidelijkt Vriesekoop de locatiekeus. 'In een omtrek van tien kilometer is geen vee te bekennen en groeit alleen maar soja en suikerriet.' Afgelopen jaar is er hard gewerkt aan het verplaatsen van grond op het heuvelachtige terrein. Vervolgens werd op de top van de heuvel gebouwd aan een laboratorium met kantoor en ontvangstruimtes, de voeropslag, een drinkwatersilo van 180 kuub, erfverharding, een dekstal en de 300 weities voor individuele huisvesting van de stieren. Elke stier heeft een wei van 20 bij 20 meter en een schuilstal. Afgelopen mei volgde de officiële oplevering, terwijl ondertussen bouwfase twee is ingegaan met nog eens

132 weiden en schuilstallen. Als deze fase is afgerond, moet Central Bela Vista plaats bieden aan 432 individueel gehuisveste stieren.

Het is een ambitieus project, maar Vriesekoop heeft het toekomstbeeld helder voor ogen. 'Central Bela Vista is een dienstverlenend bedrijf. Ook nu huisvesten we al stieren voor ki-organisaties zoals CRI en Select Sires. Als we hier goede prestaties weten neer te zetten, worden dat er alleen maar meer. CRV Lagoa is onze grootste klant, maar we hebben hier ook stieren van grote vleesveehouders. Deze laatste groep breidt zich uit. We verwachten dat we de volledige capaciteit van Bela Vista snel nodig zullen hebben.'

Percentage ki op tien procent

Brazilië telt 200 miljoen runderen, waarvan 175 miljoen stuks vleesvee. De resterende 25 miljoen runderen worden gehouden voor de melkproductie. CRV richt zich in Brazilië op zowel vlees- als melkvee,

Slachtrijpe neloredieren en kruislingen van nelore x angus vormen de belangrijkste bron van de vleesproductie in Brazilië

waarbij de vleesmarkt het grootste aandeel heeft. 'Het percentage ki ligt bij bij vleesvee op 10 procent, bij melkvee op 12 procent. Daar liggen kansen', aldus Vriesekoop. CRV Lagoa organiseert daarom dhz-ki-cursussen. 'De belangstelling is groot: elke twee weken melden zich 20 tot 25 nieuwe kandidaten.'

Maar de manager ziet ook dat juist grote vleesveehouders, met soms wel 100.000 of meer dieren, ki-organisaties niet meer nodig hebben. Deze veehouders kopen zelf een aantal foktechnisch interessante stieren, onder meer via het PAINT-programma (zie kader), laten daar rietjes van winnen en zetten deze vervolgens in grote aantallen in. 'We hebben al een aantal van dit soort klanten. Deze nieuwe locatie biedt ons de mogelijkheid om dat verder uit te breiden', aldus Vriesekoop.

Hij wijst op de potentie van het houden van vleesvee in Brazilië. Volgens de overkoepelende organisatie van vleesveestamboeken ABCZ lag in 2014 de exportwaarde van vlees uit Brazilië op 7,2 miljard Amerikaanse dollar. Dat was tien keer zo veel als vijftien jaar geleden. In tien jaar tijd steeg de vleesproductie met 18 procent. Vriesekoop: 'Er zijn uitgestrekte landerijen, er is voer, het klimaat is goed. Dit land heeft nog zo veel mogelijkheden.' De nieuwe locatie van Central Bela Vista in Botucatu heeft gevolgen voor het ki-station CRV Lagoa in Ribeirão Preto. Deze locatie kocht CRV in 1998 en tot voor kort werden daar ook rietjes geproduceerd. 'De stallen daar gaan dicht, de stieren verhuizen naar Bela Vista. Het kantoor zal er voorlopig wel blijven', aldus Vriesekoop. 'Het voordeel van de nieuwe locatie

Zeboerassen domineren Braziliaanse veehouderij

Halverwege de vorige eeuw werden in Brazilië de eerste koeien van het zeboeras uit India geïmporteerd. De eigen Braziliaanse rassen waren niet erg productief, terwijl Europese of Noord-Amerikaanse rassen niet konden wennen aan de Braziliaanse hitte of ziek

werden van de gevolgen van een tekenbeet (babesiosis en anaplasmosis).

Door de import van de zeboerassen en het maken van kruisingen ontstonden diverse rassen, die nu de Braziliaanse pampa's domineren.

- 1 **Nelore:** veruit het grootste vleesveeras
- 2 **Gir:** een melkras met hangende oren
- 3 **Guzera:** een dubbeldoelras met imposante hoorns
- 4 **Girolande:** synthetisch ras: kruising tussen gir en holstein

Fokprogramma PAINT voor verbetering van de nelore

Een ideale nelorekoe meet op een leeftijd van 30 maanden 165 cm op de schoft en heeft een gewicht van 450 kg. Om dit ideaalbeeld na te streven via fokkerij startte CRV het PAINT-fokprogramma. Momenteel werken 69 vooraanstaande nelorefokkers met 55.000 dieren hieraan mee. Dat betekent dat ze diergegevens vastleggen waaruit CRV Lagoa in Brazilië fokwaarden berekent. CRV test zelf jaarlijks 16 nelorestieren. Van

elke stier verkoopt CRV minimaal 700 doses. De bedoeling is dat dat minimaal 30 nazaten bij PAINT-deelnemers oplevert. Registratie van gezondheids- en fenotypische eigenschappen van deze nazaten leveren bijdragen aan de fokwaarden. Dieren met de hoogste fokwaarden kunnen aangeboden worden voor een voer-groei test op het CRV-testcentrum. Vorig jaar doorliepen 540 dieren die test, waarbij voeropname, groei, vetbedek-

king en scrotumomvang worden gemeten. De betere dieren uit de test worden via een veiling verkocht. In de toekomst wil CRV ook data afkomstig van slachterijen verzamelen voor het berekenen van fokwaarden. De eerste afspraken hiervoor zijn gemaakt. Een genoomtest is sinds 2017 beschikbaar voor een aantal slachteigenschappen. CRV heeft een referentiepopulatie opgebouwd van informatie van een kleine 8000 dieren.

Bela Vista is dat het klimaat er veel beter is dan bij CRV Lagoa, dat drie uur noordelijker ligt. Central Bela Vista ligt op 1000 meter hoogte. Daardoor is het een paar graden koeler in de zomer. We zagen afgelopen jaren al dat, ondanks de matige huisvesting op het oude Bela Vista, de productie per stier en de kwaliteit van sperma beter was dan op CRV Lagoa.'

Winstgevendheid laatste jaren onder druk

CRV Lagoa maakt al bijna 20 jaar deel uit van CRV. Vooral de beginjaren waren erg lucratief dankzij de opkomende vleesveemarkt. De vroege omarming van de techniek om gesekst sperma te produceren legde de organisatie eveneens geen windeieren. Op het hoogtepunt werden er jaarlijks 150.000 doses gesekst sperma geproduceerd. De samenwerking met Sexing Technologies voor de productie van gesekst sperma is inmiddels beëindigd. Het aantal verkochte doses gesekst sperma daalde naar 60.000 per jaar, mede omdat een dosis gesekst sperma viermaal zo duur is als een dosis conventioneel sperma en omdat bij lage melkprijzen de boeren sterker op hun cashflow letten. De afgelopen jaren stond de winstgevendheid van CRV Lagoa en Bela Vista onder druk. Politieke onrust, een inflatie van 20 procent in twee jaar tijd, omkopschandalen en een crisis helpen het land maar zeker de landbouwsector en daarmee de beide dochterondernemingen van CRV niet. 'We hebben lastige jaren gekend, maar we zijn weer op de goede weg', aldus Vriesekoop. Na zijn aanstelling reorganiseerde hij het bedrijf drastisch en nam hij nieuwe mensen in zijn managementteam aan. Gerson Sanches is een van hen. Sanches is operationeel manager en voert de dagelijkse leiding over het nieuwe Central Bela Vista. Hij wijst op een aantal stieren van de rassen nelore, angus en guzera. 'Op Bela Vista is 85 procent een vleesstier, de overige dieren zijn melkveerassen, zoals de gir en de girolando. Er zijn hooguit tien holsteinstieren. We verkopen ze wel, maar holsteinstieren zijn vooral afkomstig van het CRV-fokprogramma in Nederland en de VS.' Zo was Paramount een erg populaire stier in Brazilië en werden vorig jaar de allerlaatste rietjes van de Jocko Besnezoon naar Brazilië verscheept. Ook de eerste Dannodochters worden gemolken, terwijl nu juist de vraag naar stieren uit het Noord-Amerikaanse fokprogramma stijgt. Volgens Vriesekoop zijn er nu 17.000 actieve klanten; dat zijn veehouders die afgelopen jaar zaken hebben gedaan met CRV Lagoa. CRV Lagoa behoort qua marktaandeel in Brazilië samen met Alta en ABS tot de drie belangrijkste spelers. Opvallend is dat het stieraanbod van black angus voor de grootste omzet zorgt. 'Angus wordt veel ingezet om te kruisen met het nelorevleesras. Deze kruising zorgt voor dieren met een snellere groei en goede slachteigenschappen', aldus Sanches.

De kruislingdieren brengen meer geld op, maar dat de rietjes een derde goedkoper zijn dan de nelorerietjes verklaart ook een deel van de populariteit. 'Veertig procent van de angusstieren die we verkopen, komt uit het CRV-programma in de VS, maar we contracteren ook angusstieren van Braziliaanse fokkers.' Black-angusstieren worden louter ingezet via ki en Sanches glimlacht als er gevraagd wordt naar de reden. 'Angusstieren kunnen niet goed tegen de hitte. Maar belangrijker nog: ze zijn te klein om de grote nelorekoeien te dekken. Ki is noodzakelijk.'

Brazilië heeft veel potentie voor CRV

Met een fonkelnieuw Central Bela Vista, het afstoten van de oude locatie Bela Vista en het sluiten van de stallen van CRV Lagoa ondergaat de Braziliaanse bedrijfstak van CRV een metamorfose. Dat CRV ondanks het lastige huidige economische klimaat in Brazilië fors investeert, geeft volgens Vriesekoop aan dat CRV vertrouwen heeft en de potentie ziet van het land. 'Natuurlijk, de politieke onrust met steeds maar nieuwe omkopschandalen zorgt niet voor een stabiel investeringsklimaat. Maar de melkprijs is goed, de marges stijgen door dalende voerprijzen en de werkloosheid stabiliseert. Daardoor stijgt de binnenlandse vraag naar zuivel en vlees.' Ook de gevolgen voor vleesexport vanwege omkopschandalen lijken volgens Vriesekoop mee te vallen. 'We zijn er nog niet, maar we zijn op de goede weg. Maar het belangrijkste is dat het land gewoon alles heeft om veel meer mensen te gaan voeden in de toekomst. En deze nieuwe locatie gaat ons daar zeker bij helpen.'

De drie CRV-locaties in Brazilië

Met CRV Lagoa, het oude Bela Vista en het nieuwe CRV Central Bela Vista heeft CRV een historie met drie locaties in Brazilië. Paul Vriesekoop toont op film de locaties en schetst de historie, de ontwikkelingen en de verwachtingen.

 Film op veeteelt.nl